

මනෝවිද්‍යාව සහ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව

එල්.ඒ.එම්. නංසනි ප්‍රමිලා උදයකුමාරි

මනෝවිද්‍යාව යනු කුමක් ද?

මනෝවිද්‍යාව සහ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව අතර ඇත්තේ ඉතා සමීප සබඳතාවකි. එසේ කියන්නට හේතු වන්නේ පාසල් සන්දර්භය තුළ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ නිරත වීමට ගුරුවරයාට අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් ගැඹුරු අවබෝධයක් තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය වන හෙයිනි. එහිලා මනෝවිද්‍යාව සහ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව අතර තිබෙන සම්බන්ධය සලකා බැලීම වටිනාය. මනෝවිද්‍යාව යනු මනස හා හැසිරීම පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමයි. මිනිසුන් සිතන, ක්‍රියා කරන සහ මිනිසුන්ට දැනෙන ආකාරය කෙරෙහි බලපාන ජීව විද්‍යාත්මක බලපෑම්, සමාජ සාධක සහ පාරිසරික සාධක මනෝවිද්‍යාවට ඇතුළත් වේ. මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ වඩා ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගැනීමෙන් මිනිසුන්ට ඔවුන්ගේ ක්‍රියා පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මෙන් ම අනෙක් පුද්ගලයින් පිළිබඳ වඩා හොඳ අවබෝධයක් ද ලබා ගත හැකිය (රාමණායක, 2001). මනෝවිද්‍යාව යනු මානව චින්තනය, හැසිරීම, සංවර්ධනය, පෞරුෂත්වය, චිත්තවේග, අභිප්‍රේරණය සහ තවත් බොහෝ දේ ඇතුළත් වන පුළුල් ක්ෂේත්‍රයකි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විවිධ උප ක්ෂේත්‍ර සහ විශේෂිත ක්ෂේත්‍ර මතු වී තිබේ. තව ද එය මිනිස් මනස සහ එහි ක්‍රියාකාරකම්, විශේෂයෙන් මිනිස් හැසිරීම්වලට බලපාන සාධක සහ ඒවාට අදාළ සංකීර්ණතා සහ ගැටලු පිළිබඳ විද්‍යාත්මක ව අධ්‍යයනය කරයි (අතුකෝරාළ, 1986). මනෝවිද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති නිර්වචන කිහිපයක් සලකා බැලීමෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් වඩා විධිමත් සහ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

“මනෝවිද්‍යාව යනු මිනිසුන්, මනස හා හැසිරීම පිළිබඳ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයයි. එය දියුණු වෙමින් පවතින ශාස්ත්‍රීය විනයක් මෙන් ම වැදගත් වෘත්තීය පුහුණුවකි” (බ්‍රිතාන්‍ය මනෝවිද්‍යාත්මක සංගමය)

“පුද්ගලයන්ගේ හැසිරීම සහ ඔවුන්ගේ මානසික ක්‍රියාවලි පිළිබඳ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය මනෝවිද්‍යාවයි” (ඇමරිකානු මනෝවිද්‍යාත්මක සංගමය).

මෙම නිර්වචන දෙක ම අපට පවසන්නේ මනෝවිද්‍යාව මූලික වශයෙන් සැලකිලිමත් වන්නේ හැසිරීම තේරුම් ගැනීමට බවයි. මිනිස් චර්යාව හෙවත් හැසිරීම තුළින් සෑම විටම ඉස්මතු වන්නේ ඔවුන්ගේ මානසික මට්ටමයි. මනෝවිද්‍යාව යනු විද්‍යාව සහ වෘත්තීය යන පද දෙක ම අර්ථවත් කරන අතර මිනිසුන් සිතන, හැඟෙන, හැසිරෙන හා ඉගෙන ගන්නා ආකාරය තේරුම් ගැනීමට මනෝවිද්‍යාව අවශ්‍ය වේ. විද්‍යාවක් ලෙස මනෝවිද්‍යාව යනු මිනිස් මනස, එහි ක්‍රියාකාරිත්වය සහ බලපෑම් අධ්‍යයනය කිරීමයි. මනෝවිද්‍යාත්මක පර්යේෂණ මගින් මානව චින්තවේග, පෞරුෂත්වය, බුද්ධිය, මතකය, සංජානනය, අවධානය සහ අභිප්‍රේරණය පිළිබඳ අවබෝධය මෙන් ම මෙම මානව ක්‍රියාකාරකම් හා හැසිරීම්වලට හේතු වන ජීව විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලි ද අධ්‍යයනය කරයි (රූපසිංහ, 1997). මනෝ විද්‍යාවේ පරමාර්ථය වන්නේ මිනිස් චින්තනය හා හැසිරීම අධ්‍යයනය කිරීම පමණක් නොව, එම දැනුම ප්‍රායෝගික ව ක්‍රියාවට නැංවීම, මිනිසුන්ට, ප්‍රජාවන්ට සහ සමාජයට පොදුවේ ඵදිනෙදා ගැටලු විසඳීමට සහ ජීවන තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට උපකාර කිරීමයි (අතුකෝරාළ, 2000). එබැවින් මනෝවිද්‍යාව යනු මානසික සෞඛ්‍යය සහ යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීම, ඉගෙනීම, ක්‍රියාකාරිත්වය, සබඳතා සහ සමාජීය සහජීවනය වැනි සැබෑ ජීවිත ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීමට මිනිසුන්ට සහ ප්‍රජාවට උපකාර කිරීම සඳහා කැප වී සිටින අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයක් සහ විෂයයක් ලෙස අර්ථකථනය කළ හැකි ය.

මනෝවිද්‍යාවේ ප්‍රධාන අරමුණු

මනෝවිද්‍යාව යනු පුද්ගලයන්ට මෙන් ම සමස්තයක් වශයෙන් සමාජයට ම ප්‍රයෝජනවත් වන ව්‍යවහාරික අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයකි. මනෝ විද්‍යාවේ විශාල කොටසක් මානසික සෞඛ්‍ය ගැටලු හඳුනා ගැනීම සහ ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා වෙන් වී ඇත.

- මිනිසුන් හැසිරෙන්නේ ඇයි ද යන්න පිළිබඳ අපගේ අවබෝධය වැඩි දියුණු කිරීමට

- මිනිස් මනසට හා හැසිරීමට බලපෑම් කළ හැකි විවිධ සාධක අවබෝධ කර ගැනීමට
- සෞඛ්‍යයට, එදිනෙදා ජීවිතයට සහ යහපැවැත්මට බලපාන ගැටලු අවබෝධ කර ගැනීමට
- නිෂ්පාදන සැලසුම් වැඩි දියුණු කිරීමට
- ආරක්ෂිත හා වඩා කාර්යක්ෂම වැඩබිම් නිර්මාණය කිරීමට
- අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මිනිසුන් පෙළඹවීමට
- ඵලදායිතාව වැඩි දියුණු කිරීමට

මනෝ විද්‍යාඥයින් මේවා සිදු කරන්නේ මිනිස් හැසිරීම තේරුම් ගැනීමට, පැහැදිලි කිරීමට සහ පුරෝකථනය කිරීමට වෛෂයික විද්‍යාත්මක ක්‍රම භාවිත කිරීමෙනි.

මනෝවිද්‍යාව තුළ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර/ශාඛා මොනවා ද?

මානව හැසිරීම විවිධාකාර බැවින් මනෝ විද්‍යාවේ උප ක්ෂේත්‍ර ගණන ද තිරන්තරයෙන් වර්ධනය වෙමින් හා විකාශනය වෙමින් පවතී. මනෝවිද්‍යාවේ සෑම ක්ෂේත්‍රයක් ම විශේෂිත මාතෘකාවක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන විශේෂිත අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයක් නියෝජනය කරයි. බොහෝ විට, මනෝවිද්‍යාඥයින් මෙම ක්ෂේත්‍රවලින් එකක් වෘත්තියක් ලෙස විශේෂීකරණය කරයි. මිනිස් මනස සහ හැසිරීම යන්න මනෝ විද්‍යාවේ ප්‍රධාන මාතෘකා වන අතර මනස, මොළය සහ හැසිරීම අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා මනෝ විද්‍යාවේ සුවිශේෂී ශාඛා ගණනාවක් තිබේ (රූපසිංහ, 1997). සෑම ශාඛාවක් ම හෝ ක්ෂේත්‍රයක් ම ගැටලු දෙස වෙනස් දෘෂ්ටිකෝණයකින් බලයි. සෑම අංශයක් ම මානව චින්තනය, හැසිරීම අධ්‍යයනය කරයි. මනෝ විද්‍යාවේ ශාඛා අධ්‍යයනයේ පහසුව සඳහා පුළුල් ලෙස කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය.

1. න්‍යායාත්මක මනෝවිද්‍යාව - දැනුම පදනම් කර ගන්නා අතර එහි අන්තර්ගතය මනෝවිද්‍යාත්මක මූලධර්ම හා න්‍යාය සැකසීම සමග කටයුතු කරයි.

2. ව්‍යවහාරික මනෝවිද්‍යාව - සැබෑ ලෝකයේ ගැටලු විසඳීම සඳහා අපගේ දැනුම ප්‍රායෝගික ව යොදා ගැනීමයි (රාමණායක, 2001). න්‍යායාත්මක මනෝවිද්‍යාව කුළින් ජනනය වන න්‍යායය එහි ප්‍රායෝගික හැඩය සොයා ගනී. සැබෑ ප්‍රායෝගික ජීවන තත්ත්ව පිළිබඳ ව මනෝවිද්‍යාත්මක නීති, මූලධර්ම, න්‍යාය සහ ශිල්පීය ක්‍රම එහි යෙදීම් මෙහි දී අවධාරණය කරයි. පහත දැක්වෙන්නේ මනෝ විද්‍යාවේ ප්‍රධාන අංශ කිහිපයක් පමණි.

අසාමාන්‍ය මනෝවිද්‍යාව

අසාමාන්‍ය මනෝවිද්‍යාව යනු අසාමාන්‍ය හැසිරීම් සහ මනෝ ව්‍යාධි අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රය විවිධ මානසික ආබාධ පිළිබඳ පර්යේෂණ හා ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු වී ඇති අතර එය මනෝ චිකිත්සාව හා සායනික මනෝවිද්‍යාව සමග සම්බන්ධ වේ. අසාමාන්‍ය මනෝ විද්‍යාවේ දී මිනිස් හැසිරීම, කාංචාව සහ මානසික අවපීඩනය ඇතුළු විවිධාකාර මානසික ආබාධ තක්සේරු කිරීම, රෝග විනිශ්චය කිරීම සහ ප්‍රතිකාර කිරීම සිදු කරයි (රූපසිංහ, 1997). උපදේශකයින්, සායනික මනෝ විද්‍යාඥයින් සහ මනෝචිකිත්සකයින් බොහෝ විට මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සෘජු ව ම කටයුතු කරයි.

වර්ගාත්මක මනෝවිද්‍යාව

වර්ගාත්මක මනෝවිද්‍යාව, "වර්ගාත්මකවාදය" ලෙස ද හැඳින්වේ. මෙය ඉගෙනීමේ න්‍යායයක් වන අතර විසිවන සියවසේ මුල් භාගයේ දී මෙම ක්ෂේත්‍රයේ ආධිපත්‍යය දරන ලද න්‍යායයක් ද වේ. කෙසේ වෙතත්, වර්ගාත්මක ක්‍රමවේද චිකිත්සාව, අධ්‍යාපනය සහ වෙනත් බොහෝ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රධාන තැනක් ගනී. හැසිරීම් ඉගැන්වීමට හෝ වෙනස් කිරීමට මිනිසුන් බොහෝ විට වර්ගාත්මක උපාය මාර්ග භාවිත කරයි. නිදසුනක් වශයෙන්, පන්තියේ දී හැසිරීමට සිසුන්ට ඉගැන්වීම සඳහා ගුරුවරයෙකුට උපාය මාර්ග භාවිත කළ හැකි ය.

ජෛව මනෝවිද්‍යාව

ජෛව මනෝවිද්‍යාව යනු මොළයේ, නියුරෝන සහ ස්නායු පද්ධතිය, සිතුවිලි, හැඟීම් සහ හැසිරීම්වලට බලපෑම් කරන්නේ කෙසේ

ද යන්න පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරන මනෝ විද්‍යාවේ අංශයකි. මෙම ක්ෂේත්‍රය මූලික මනෝවිද්‍යාව, පර්යේෂණාත්මක මනෝවිද්‍යාව, ජීව විද්‍යාව, කායික විද්‍යාව, සංජානන මනෝවිද්‍යාව සහ ස්නායු විද්‍යාව ඇතුළු විවිධ විෂය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරයි. මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සේවය කරන පුද්ගලයින් බොහෝ විට අධ්‍යයනය කරනු ලබන්නේ මොළයේ තුවාල හා මොළයේ රෝග මිනිස් හැසිරීමට බලපාන්නේ කෙසේ ද යන්නයි (රාමණායක, 2001). ජෛව මනෝවිද්‍යාව ඇතැම් විට භෞතික විද්‍යාත්මක මනෝවිද්‍යාව, චර්යාත්මක ස්නායු විද්‍යාව ලෙස ද හැඳින්වේ.

සායනික මනෝවිද්‍යාව

සායනික මනෝවිද්‍යාව යනු මානසික රෝග, අසාමාන්‍ය හැසිරීම් සහ මනෝවිකිත්සක ආබාධ තක්සේරු කිරීම හා ප්‍රතිකාර කිරීම සම්බන්ධ මනෝ විද්‍යාවේ අංශයකි. සායනික වෛද්‍යවරුන් බොහෝ විට පෞද්ගලික ව සේවය කරන නමුත් බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රජා මධ්‍යස්ථානවල හෝ විශ්වවිද්‍යාලවල සේවය කරති (Badu, 2011). තවත් වෛද්‍යවරුන්, මනෝවිකිත්සකයින් සහ වෙනත් මානසික සෞඛ්‍ය වෘත්තිකයන් ඇතුළත් විය හැකි සහයෝගී කණ්ඩායමක කොටසක් ලෙස රෝහල් හෝ මානසික සෞඛ්‍ය සායනවල සේවය කරති.

සංසන්දනාත්මක මනෝවිද්‍යාව

සංසන්දනාත්මක මනෝවිද්‍යාව යනු සත්ත්ව වර්ග අධ්‍යයනය කිරීම හා සම්බන්ධ මනෝ විද්‍යාවේ අංශයකි. සත්ත්ව වර්ගව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් මානව මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ ගැඹුරු හා පුළුල් අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ය. වාල්ස් ඩාවින් සහ ජෝර්ජ් රොමේන්ස් වැනි පර්යේෂකයන්ගේ කාර්යයන් හි මෙය මුල් බැස ඇති අතර එය බහුවිධ විෂයයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ. මනෝ විද්‍යාඥයින් බොහෝ විට ජීව විද්‍යාඥයින්, මානව විද්‍යාඥයින්, පරිසර විද්‍යාඥයින්, ජාන විද්‍යාඥයින් සහ තවත් බොහෝ අය මෙම ක්ෂේත්‍රයට දායක වෙති.

සංජානන මනෝවිද්‍යාව

සංජානන මනෝවිද්‍යාව යනු අභ්‍යන්තර මානසික තත්ත්ව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන මනෝ විද්‍යාවේ ශාඛාවයි. මෙම මනෝ විද්‍යාවේ ක්ෂේත්‍රය 1960 දශකයේ සිට මතු වී ඇත. මනෝ විද්‍යාවේ මෙම ක්ෂේත්‍රය කේන්ද්‍රගත වී ඇත්තේ මිනිසුන් සිතන, ඉගෙන ගන්නා හා මතක තබා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ විද්‍යාව මත ය. බොහෝ විට සංජානනය, අභිප්‍රේරණය, හැගීම්, භාෂාව, ඉගෙනීම, මතකය, අවධානය, තීරණ ගැනීම සහ ගැටලු විසඳීම වැනි දෑ අධ්‍යයනය කරයි. මොළය පරිගණකයක් වැනි තොරතුරු ගබඩා කර සැකසීමට යෝජනා කරයි.

උපදේශන මනෝවිද්‍යාව

උපදේශන මනෝවිද්‍යාව යනු මනෝ විද්‍යාවේ විශාලතම උප ක්ෂේත්‍රයකි. එය කේන්ද්‍රගත වී ඇත්තේ මානසික පීඩා සහ විවිධාකාර මානසික රෝග ලක්ෂණ අත්විඳින සේවාදායකයින්ට ප්‍රතිකාර කිරීම මත ය (අතුකෝරාළ, 1986). උපදේශන මනෝවිද්‍යාව විස්තර කරන්නේ සමාජ හා චිත්තවේගීය සෞඛ්‍යය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන් ම සෞඛ්‍යය, රැකියාව, පවුල, විවාහය සහ තවත් බොහෝ දේ පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමෙන් ජීවිත කාලය පුරා ම අන්තර් පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩිදියුණු කළ හැකි ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ය.

හරස් සංස්කෘතික මනෝවිද්‍යාව

හරස් සංස්කෘතික මනෝවිද්‍යාව යනු මනෝවිද්‍යාවේ ශාඛාවක් වන අතර එය සංස්කෘතික සාධක මිනිස් හැසිරීමට බලපාන්නේ කෙසේ ද යන්න සොයා බලයි. හරස් සංස්කෘතික මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංගමය 1972 දී පිහිටුවන ලද අතර, මනෝ විද්‍යාවේ මෙම ශාඛාව එතැන් සිට අඛණ්ඩ ව වර්ධනය වෙමින් පවතී. අද වන විට, ලොව පුරා විවිධ සංස්කෘතීන් අතර හැසිරීම වෙනස් වන්නේ කෙසේ දැ'යි මෙමගින් සොයා බලයි.

සංවර්ධන මනෝවිද්‍යාව

සංවර්ධන මනෝවිද්‍යාව මගින් ජීවිත කාලය පුරා ම මිනිසුන් වෙනස් වන හා වර්ධනය වන ආකාරය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මානව සංවර්ධනය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය මගින් මිනිසුන් ජීවිත කාලය පුරා ම වෙනස් වන්නේ කෙසේද සහ වෙනස් වන්නේ ඇයි යන්න තේරුම් ගැනීමට සහ පැහැදිලි කිරීමට උත්සාහ කරයි. සංවර්ධන මනෝ විද්‍යාඥයින් බොහෝ විට භෞතික වර්ධනය, බුද්ධිමය සංවර්ධනය, චිත්තවේගීය වෙනස්කම්, සමාජ වර්ධනය සහ ආයු කාලය තුළ සිදු වන ප්‍රත්‍යක්ෂමය වෙනස්කම් වැනි දෑ අධ්‍යයනය කරයි. මෙම මනෝ විද්‍යාඥයින් සාමාන්‍යයෙන් ළදරුවන්, ළමයින්, නව යොවුන් වියේ හෝ වයෝවෘද්ධ සංවර්ධනය වැනි ක්ෂේත්‍රයක විශේෂඥයින් ය. උපතේ සිට මරණය දක්වා පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිත කාලය පුරාවට ම සිදු වන සංවර්ධනය පිළිබඳ ව මෙම මනෝ විද්‍යාඥයෝ අවධාරණය කරති.

පර්යේෂණාත්මක මනෝවිද්‍යාව

පර්යේෂණාත්මක මනෝවිද්‍යාව යනු මොළය හා හැසිරීම පිළිබඳ පර්යේෂණ කිරීමට විද්‍යාත්මක ක්‍රම උපයෝගී කර ගන්නා මනෝ විද්‍යාවේ ශාඛාවයි. ළමා සංවර්ධනයේ සිට සමාජ ගැටලු දක්වා සෑම දෙයක් පිළිබඳ ව ම පර්යේෂණ පැවැත්වීම සඳහා මනෝ විද්‍යාවේ වෙනත් අංශ විසින් මෙම ශිල්පීය ක්‍රම බොහොමයක් භාවිත කරයි. පර්යේෂණාත්මක මනෝ විද්‍යාඥයින් විද්‍යාල, විශ්වවිද්‍යාල, පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන, රජයේ සහ පෞද්ගලික විවිධ ආයතනවල දී අපට මුණ ගැසෙයි. පර්යේෂණාත්මක මනෝ විද්‍යාඥයින් මානව වර්ග හා මනෝ විද්‍යාත්මක සංසිද්ධීන් පිළිබඳ පුළුල් පරාසයක් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා විද්‍යාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනී. මනෝ විද්‍යාවේ මෙම ශාඛාව බොහෝ විට මනෝවිද්‍යාව තුළ විශේෂිත උප ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබේ (Badu, 2011). එහෙත් මනෝවිද්‍යාවේ සෑම උප ක්ෂේත්‍රයක් තුළ ම පර්යේෂණාත්මක ශිල්පීය ක්‍රම පුළුල් ලෙස භාවිත වේ. පර්යේෂණාත්මක මනෝ විද්‍යාවේ භාවිත කරන ඇතැම් ක්‍රම අතරට අත්හදා බැලීම්, සහසම්බන්ධ අධ්‍යයන, සිද්ධි අධ්‍යයන සහ ස්වාභාවික නිරීක්ෂණ ඇතුළත් වේ.

අධිකරණ මනෝවිද්‍යාව

අධිකරණ මනෝවිද්‍යාව යනු මනෝවිද්‍යාව හා නීතිය සම්බන්ධ ගැටලු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන විශේෂිත ක්ෂේත්‍රයකි. මෙම මනෝවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ සේවය කරන අය නීතිමය ගැටලු සඳහා මනෝ විද්‍යාත්මක මූලධර්ම අදාළ කර ගනියි. සාපරාධී හැසිරීම් සහ ප්‍රතිකාර ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීම හෝ අධිකරණ පද්ධතිය තුළ වැඩ කිරීම මෙයට ඇතුළත් විය හැකි ය. අධිකරණ මනෝ විද්‍යාඥයින් විසින් අධිකරණ නඩුවල දී සාක්ෂි සැපයීම, ළමා අපයෝජන සිද්ධි සම්බන්ධයෙන් ළමයින් තක්සේරු කිරීම, සාක්ෂි දීමට ළමයින් සූදානම් කිරීම සහ අපරාධ සැකකරුවන්ගේ මානසික හැකියාව ඇගයීම ඇතුළු විවිධ රාජකාරි ඉටු කරයි. මනෝ විද්‍යාවේ මෙම ශාඛාව මනෝ විද්‍යාවේ හා නීතියේ මංසන්ධිය ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. නමුත් අධිකරණ මනෝ විද්‍යාඥයින්ට බොහෝ භූමිකාවන් ඉටු කළ හැකි බැවින් මෙම අර්ථ දැක්වීම වෙනස් විය හැකි ය. බොහෝ අවස්ථාවන්හි දී, අධිකරණ මනෝ විද්‍යාවේ සේවය කරන පුද්ගලයින් අනිවාර්යයෙන් ම “අධිකරණ මනෝ විද්‍යාඥයෝ” නො වෙති. මෙම පුද්ගලයින් සායනික මනෝ විද්‍යාඥයින්, පාසල් මනෝ විද්‍යාඥයින්, ස්නායු විශේෂඥයින් හෝ නීතිමය හෝ අපරාධ නඩුවල දී සාක්ෂි, විශ්ලේෂණය හෝ නිර්දේශ ලබා දීම සඳහා ඔවුන්ගේ මනෝවිද්‍යාත්මක විශේෂඥ දැනුම ලබා දෙන උපදේශකයින් විය හැකි ය.

සෞඛ්‍ය මනෝවිද්‍යාව

මෙය මෑත කාලීන ව මනෝ විද්‍යාවේ ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස බිහි වූවකි. සෞඛ්‍ය මනෝවිද්‍යාව යනු ජීව විද්‍යාව, මනෝවිද්‍යාව, සමාජ සාධක, සෞඛ්‍ය හා රෝගාබාධවලට බලපාන්නේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරන විශේෂිත ක්ෂේත්‍රයකි. වෛද්‍ය මනෝවිද්‍යාව සහ වර්යාත්මක වෛද්‍ය විද්‍යාව ඇතුළු වෙනත් යෙදුම් සෞඛ්‍ය මනෝවිද්‍යාව යන යෙදුම සමග භාවිත කරයි. සෞඛ්‍ය මනෝ විද්‍යා ක්ෂේත්‍රය සෞඛ්‍යය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙන් ම රෝග හා රෝග වැළැක්වීම සහ ප්‍රතිකාර කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. මෙම වෘත්තිකයන් සෞඛ්‍ය සම්පන්න හැසිරීම් ප්‍රවර්ධනය කරනවා පමණක් නො ව, රෝග වැළැක්වීම සහ ප්‍රතිකාර කිරීම පිළිබඳ ව ද

කටයුතු කරයි. සෞඛ්‍ය මනෝ විද්‍යාඥයින් බොහෝ විට දුම්පානය නැවැත්වීම, ආතතිය පාලනය කිරීම සහ පෝෂණය වැනි සෞඛ්‍යයට අදාළ ගැටලු සමග කටයුතු කරයි (එදිරිසිංහ, 1998). මිනිසුන් රෝගාබාධ සමග සාර්ථක ව දෛනික කටයුතු කරන්නේ කෙසේ ද? යන්න පිළිබඳ ව පර්යේෂණය කළ හැකි අතර නව, වඩාත් ඵලදායී ලෙස මුහුණ දීමේ උපාය මාර්ග සොයා ගැනීමට රෝගීන්ට උපකාර කරයි. මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සමහර වෘත්තිකයන් රෝග වැළැක්වීම සහ මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමට උදව් කරන අතර අනෙක් අය සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කටයුතු කරයි.

කාර්මික - ආයතනික මනෝවිද්‍යාව

කාර්මික - ආයතනික මනෝවිද්‍යාව යනු සේවා ස්ථානවල ඵලදායීතාව සහ හැසිරීම වැනි පර්යේෂණ සඳහා මනෝවිද්‍යාත්මක මූලධර්ම අදාළ කරන ශාඛාවකි. කාර්මික මනෝවිද්‍යාව ලෙස බොහෝ විට හඳුන්වනු ලබන මෙම මනෝ විද්‍යා ක්ෂේත්‍රය සේවා ස්ථානයේ ඵලදායීතාව සහ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීමට ක්‍රියා කරන අතර ම සේවකයින්ගේ යහපැවැත්ම උපරිම කරයි. කාර්මික මනෝ විද්‍යාවේ පර්යේෂණ, ව්‍යවහාරික පර්යේෂණ ලෙස හැඳින්වෙන්නේ එය සැබෑ ලෝකයේ ගැටලු විසඳීමට උත්සාහ කරන බැවිනි. මොවුන් සේවක ආකල්ප, සේවක හැසිරීම්, සංවිධානාත්මක ක්‍රියාවලි සහ නායකත්වය වැනි මාතෘකා අධ්‍යයනය කරයි. මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සමහර මනෝ විද්‍යාඥයින් මානව සාධක, කාර්යක්ෂමතා විද්‍යාව සහ මානව-පරිගණක අන්තර්ක්‍රියා වැනි ක්ෂේත්‍රවල වැඩ කරති. මානව සාධක මනෝවිද්‍යාව යනු මානව දෝෂය, නිෂ්පාදන සැලසුම් කිරීම, කාර්යක්ෂමතාව, මානව හැකියාව සහ මානව-පරිගණක අන්තර්ක්‍රියා වැනි මාතෘකා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ක්ෂේත්‍රයකි. මානව සාධක අනුව වැඩ කරන පුද්ගලයින් රැකියා ස්ථානයේ සහ පිටත නිෂ්පාදන හා යන්ත්‍ර සමග කටයුතු කරන ආකාරය වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. වැඩ නිරවද්‍යතාවක් සහ වැඩි දියුණු කළ ආරක්ෂාව ප්‍රවර්ධනය කරන සේවා ස්ථාන නිර්මාණය කිරීමට අදහස් කරන නිෂ්පාදන සැලසුම් කිරීමට ඒවා උදව් වනු ඇත.

පෞරුෂ මනෝවිද්‍යාව

පෞරුෂ මනෝවිද්‍යාව යනු එක් එක් පුද්ගලයාට සුවිශේෂී වන චිත්තන රටා, හැඟීම් සහ හැසිරීම් අධ්‍යයනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන මනෝ විද්‍යාවේ අංශයකි. පෞරුෂත්වයේ සම්භාව්‍ය න්‍යායය අතර ග්‍රොයිඩ්ගේ පෞරුෂත්වයේ මනෝ විශ්ලේෂණ න්‍යායය සහ චරිත්සත්ගේ මනෝ සමාජීය සංවර්ධනය පිළිබඳ න්‍යායය ඇතුළත් වේ. පෞරුෂත්ව මනෝ විද්‍යාඥයින් විසින් ජාන විද්‍යාව, මාපිය පුහුණුව සහ සමාජ අත්දැකීම් වැනි විවිධ සාධක පෞරුෂය වර්ධනය වන ආකාරය හා වෙනස් වන ආකාරය කෙරෙහි බලපාන්නේ කෙසේ ද යන්න අධ්‍යයනය කරයි.

පාසල් මනෝවිද්‍යාව

පාසල් මනෝවිද්‍යාව යනු ළමයින්ට අධ්‍යයන, චිත්තවේගීය හා සමාජීය ගැටලු සහ අර්බුද සමග කටයුතු කිරීමට උපකාර කිරීම සඳහා පවතින ක්ෂේත්‍රයකි (Badu, 2011). සෞඛ්‍ය සම්පන්න ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා පාසල් මනෝ විද්‍යාඥයෝ, ගුරුවරුන්, සිසුන් සහ දෙමාපියන් සමග සහයෝග යෙන් කටයුතු කරති. බොහෝ පාසල් මනෝ විද්‍යාඥයින් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික පාසල්වල සේවය කරන නමුත් ඇතැම් අය පෞද්ගලික සායන, රෝහල්, රාජ්‍ය ආයතන සහ විශ්වවිද්‍යාලවල සේවය කරති (අතුකෝරාළ, 1986). සමහරු පෞද්ගලික පුහුණුවීම්වලට ගොස් උපදේශකයින් ලෙස සේවය කරති.

සමාජ මනෝවිද්‍යාව

සමාජ මනෝවිද්‍යාව, සමාජ හැසිරීම පැහැදිලි කිරීමට හා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන අතර කණ්ඩායම් හැසිරීම, සමාජ අන්තර්ක්‍රියා, නායකත්වය, වාචික සන්නිවේදනය සහ තීරණ ගැනීමේ දී සමාජ බලපෑම් ඇතුළු දේ පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරයි. මෙම මනෝවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රය කණ්ඩායම් හැසිරීම, සමාජ සංජානනය, වාචික නො වන හැසිරීම, අනුකූලතාව සහ ආක්‍රමණශීලීත්වය වැනි මාතෘකා අධ්‍යයනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. සමාජ මනෝ විද්‍යාඥයින් අවධානය යොමු කරන්නේ මිනිසුන් අන් අය ව හඳුනා

ගන්නා ආකාරය හා ඔවුන් සමග කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳ ව ය (එදිරිසිංහ, 1998).

ක්‍රීඩා මනෝවිද්‍යාව

ක්‍රීඩා මනෝවිද්‍යාව යනු ක්‍රීඩාව, ව්‍යායාම සහ ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි මනෝවිද්‍යාව බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමයි. සමහර ක්‍රීඩා මනෝ විද්‍යාඥයින් වෘත්තීය මූල ක්‍රීඩකයන් හා පුහුණුකරුවන් සමග එක් ව කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීමට සහ අභිප්‍රේරණය වැඩි කිරීමට කටයුතු කරයි. අනෙකුත් වෘත්තීකයන් මුළු ජීවිත කාලය පුරා ම ජනතාවගේ ජීවිත සහ යහපැවැත්ම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ව්‍යායාම සහ ක්‍රීඩා උපයෝගී කර ගනියි (Kano, 2012). මානසික සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය තුළ මනෝ විද්‍යාඥයින් විසින් මූලධර්ම, පර්යේෂණ සහ සායනික සොයා ගැනීම් භාවිත කරමින් සේවාදායකයින්ට මානසික පීඩා සහ මානසික රෝග ලක්ෂණ පාලනය කිරීමට සහ ජය ගැනීමට උපකාර කරයි.

- අධ්‍යාපන වැඩසටහන් සංවර්ධනය කිරීම
- කාර්යක්ෂමතාව දියුණු කිරීම
- රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය දැනුම් දීම
- මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිකාර
- කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම
- පුද්ගලික සෞඛ්‍යය සහ යහපැවැත්ම
- මනෝ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ
- ස්වයං උපකාර කිරීම
- සමාජ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීම
- ළමා සංවර්ධනය අවබෝධ කර ගැනීම

මනෝවිද්‍යාවට ඇතුළත් සෑම දෙයක් ම කෙටි අර්ථ දැක්වීමකින් ග්‍රහණය කර ගැනීම දුෂ්කර ය. නමුත් සංවර්ධනය, පෞරුෂත්වය, සිතුවිලි, හැඟීම්, අභිප්‍රේරණ සහ සමාජ හැසිරීම් වැනි මාතෘකා නියෝජනය කරන්නේ මනෝවිද්‍යාව තේරුම් ගැනීමට, පුරෝකථනය කිරීමට සහ පැහැදිලි කිරීමට ය.

අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව

අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව යනු පාසල් සම්බන්ධ මනෝ විද්‍යාවේ ශාඛාව ලෙස ඉතා සරල ව අර්ථකථනය කළ හැක. මනෝවිද්‍යාව ඉගැන්වීම, අධ්‍යාපන ගැටලු සහ ශිෂ්‍ය අවශ්‍යතා පිළිබඳ ව මෙහි දී මූලික ව අවධානය යොමු කරයි. අධ්‍යාපනික මනෝ විද්‍යාඥයින් බොහෝ විට ශිෂ්‍ය ප්‍රතිඵල වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සිසුන්, දෙමාපියන්, ගුරුවරුන් සහ පරිපාලකයින් සමග ක්‍රියා කරන ආකාරය අධ්‍යයනය කරයි (අනුකෝරාළ, 1986). විවිධ විචල්‍ය එක් එක් ශිෂ්‍ය ප්‍රතිඵල කෙරෙහි බලපාන්නේ කෙසේ ද? යන්න ඔවුහු අධ්‍යයනය කරති. ඉගෙනීමේ දුර්වලතා, ත්‍යාගශීලීත්වය, උපදේශන ක්‍රියාවලිය සහ පුද්ගල වෙනස්කම් වැනි මාතෘකා ද ඔවුහු අධ්‍යයනය කරති (රූපසිංහ, 1997).

අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව යනු කුමක් ද ?

මනෝවිද්‍යාව සහ අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස නම් මනෝවිද්‍යාව, මානව තත්ත්වය සහ හැසිරීම් පිළිබඳ සමස්ත අධ්‍යයනයට යොමු වීමත්, අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව මානව අධ්‍යාපනය සහ ඉගෙනීම සම්බන්ධ මනෝ විද්‍යාත්මක ගැටලු විශේෂයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමත් ය. එබැවින් අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව, මනෝ විද්‍යාවේ කොටසක් ලෙසින් හැඳින්විය හැකි ය. තව ද, මනෝවිද්‍යාව මානව හැසිරීම් සහ මානසික යහපැවැත්මේ සංකීර්ණතා තේරුම් ගැනීමට සහ මෙම ගැටලු ජය ගැනීමට උපකාරී වේ (Kano, 2012). එබැවින්, මනෝවිද්‍යාව විශේෂිත ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීමට සහ විශ්ලේෂණය කිරීමට උපකාර වන ශාඛා කිහිපයකින් සමන්විත වේ. මේ අනුව, අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව යනු අධ්‍යාපනය සහ දැනුම ලබා ගැනීම අවධාරණය කරන මනෝ විද්‍යාවේ එවැනි උපප්‍රවර්ගයකි. නමුත් මෙම විෂයය

දෙක අතර සමීප සම්බන්ධතාවක් තිබෙන බව කිව හැකි ය. අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව යනු මෑත වසරවල දී විශාල වර්ධනයක් අත්විඳ ඇති උප ක්ෂේත්‍රයකි. 1800 ගණන්වල අග භාගය වන තුරු මනෝවිද්‍යාව වෙන ම විද්‍යාවක් ලෙස මතු නොවුණ බැවින් අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව කෙරෙහි වැඩි උනන්දුවක් අධ්‍යාපනික දාර්ශනිකයන් විසින් ඇති කරන ලදී (එදිරිසිංහ, 1998). මනෝවිද්‍යාඥයෙකු සහ දාර්ශනිකයෙකු වූ විලියම් ජේම්ස් මෙම ක්ෂේත්‍රයට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දුන්නේ ය. මෙම කාලය තුළ ම ප්‍රංශ මනෝවිද්‍යාඥ ඇල්ෆ්‍රඩ් බිනේ ඔහුගේ පරීක්ෂණ දියුණු කරමින් සිටියේ ය. මෙම පරීක්ෂණ මූලින් සැලසුම් කර තිබුණේ සංවර්ධන ප්‍රමාදය ඇති දරුවන් හඳුනා ගැනීමට සහ විශේෂ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් නිර්මාණය කිරීමට ප්‍රංශ රජයට උපකාර කිරීම සඳහා ය. එක්සත් ජනපදයේ ජෝන් ඩුවී අධ්‍යාපනය කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කළේ ය. ඩුවීගේ අදහස් ප්‍රගතිශීලී විය. ඔහු විශ්වාස කළේ පාසල් විෂය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට වඩා සිසුන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු බවයි (අතුකෝරාළ, 1986). ක්‍රියාකාරී ඉගෙනීම වෙනුවෙන් ඔහු පෙනී සිටි අතර, අත්දැකීම් ක්‍රියාවලියේ වැදගත් අංගයක් යැයි තර්ක කළේ ය. වඩාත් මෑතක දී අධ්‍යාපන මනෝ විද්‍යාඥයෙකු වන බෙන්ජමින් බ්ලූම් විසින් අරමුණු වර්ගීකරණය කිරීමට සහ විස්තර කිරීමට සැලසුම් කළ වැදගත් වර්ගීකරණයක් සකස් කළේ ය. ඉතිහාසය පුරා ම පුද්ගලයින් ගණනාවක් අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාවේ වර්ධනය සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කර ඇත. ජෝන් ලොක් යනු ඉංග්‍රීසි දාර්ශනිකයෙක් වන අතර උපතේ දී මනස හිස් තැනක් විය යුතු ය යන අදහස යෝජනා කළේ ය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ දැනුම වර්ධනය වන්නේ අත්දැකීමෙන් හා ඉගෙනීමෙන් බවයි. සංජානන වර්ධනය පිළිබඳ න්‍යායයක් නිසා වඩාත් ප්‍රසිද්ධ ස්විට්සර්ලන්ත මනෝ විද්‍යාඥයෙකු වන ජින් පියාජේ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව කෙරෙහි කළ බලපෑම අදටත් පැහැදිලි ය. ස්කිනර් යනු ඇමරිකානු මනෝ විද්‍යාඥයෙකු වන අතර ඔහුගේ උපස්තම්භන කිරීම සහ දඬුවම් පිළිබඳ පර්යේෂණ අධ්‍යාපනයේ දී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු වන බව ප්‍රකාශ කළේ ය. වාල්ස් ඊ. ස්කිනර් (1958) පවසන්නේ, “අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව යනු ඉගැන්වීම සහ ඉගෙනීම සම්බන්ධ ව මනෝවිද්‍යාවේ අංශයයි.” ස්කිනර්ගේ නිර්වචනයට අනුව අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව යනු

ඉගැන්වීමේ හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලීන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා භාවිත කරන මනෝවිද්‍යාවයි. අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාවට ඇතුළත් වන්නේ ඉගැන්වීමේ ක්‍රම, උපදෙස් ක්‍රියාවලියන් සහ ඉගෙනීමේ පුද්ගල වෙනස්කම් ඇතුළු ව මිනිසුන් ඉගෙන ගන්නා ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම ය (එදිරිසිංහ, 1998). අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව යන ක්ෂේත්‍රයට සංවර්ධන මනෝවිද්‍යාව, වර්යාත්මක මනෝවිද්‍යාව, සංජානන මනෝවිද්‍යාව, මුල් ළමා විය සහ නව යොවුන් වියේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය, ඉගැන්වීමේ ක්‍රම, උපදෙස් ක්‍රියාවලිය සහ ඉගෙනීමේ පුද්ගල වෙනස්කම් ඇතුළු ව මිනිසුන් ඉගෙන ගන්නා ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම පමණක් නො ව මුළු ජීවිත කාලය පුරා ම ඉගෙනීම සඳහා සම්බන්ධ වන සමාජ, චිත්තවේගාත්මක හා සංජානන ක්‍රියාවලි ඇතුළත් වේ. මෙහි අරමුණ වන්නේ මිනිසුන් ඉගෙන ගන්නා ආකාරය සහ නව තොරතුරු රඳවා තබා ගැනීම තේරුම් ගැනීමයි.

මනෝ විද්‍යාවේ අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන් මෙන් ම, අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව තුළ පර්යේෂකයින් ගැටලුවක් සලකා බැලීමේ දී විවිධ දෘෂ්ටිකෝණ ගැනීමට පෙළඹේ. මෙම දෘෂ්ටිකෝණ වෙත අවධානය යොමු කරන්නේ ඉගෙන ගත් හැසිරීම්, සංජානනය, අත්දැකීම් සහ තවත් බොහෝ දේ ඇතුළු ව පුද්ගලයෙකු ඉගෙන ගන්නා ආකාරය කෙරෙහි බලපාන නිශ්චිත සාධක කෙරෙහි ය.

වර්යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණය - “යහපත්” හැසිරීම සඳහා ත්‍යාග හෝ උපස්තම්භන පිරිනමන විට සහ “නරක” හැසිරීම සඳහා දඬුවම් ලබන විට සිසුන්ට ඉගෙන ගත හැකි ය යන න්‍යායය මත වර්යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණය ක්‍රියාත්මක වේ (එදිරිසිංහ, 1998). සමහර අවස්ථාවල දී එවැනි ක්‍රම ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි නමුත් හැසිරීම්, ආකල්ප, හැඟීම් සහ ඉගෙනීම සඳහා ආවේණික අභිප්‍රේරණයන් වැනි දේ ගණන් නොගැනීම හේතුවෙන් විවේචනයට ලක් විය.

සංවර්ධන දෘෂ්ටිකෝණය - දරුවන් නව නිපුණතා හා දැනුම වර්ධනය කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ ව මෙහි දී අවධානය යොමු කරයි. ජීන් පියාපේගේ ප්‍රජානන සංවර්ධන අවධීන් දරුවන් බුද්ධිමය වශයෙන් වර්ධනය වන ආකාරය දෙස බලන න්‍යායයකට එක් උදාහරණයකි. සංවර්ධනයේ විවිධ අවධීන්හි දී දරුවන් සිතන

ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීමෙන් අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාඥයින්ට ඔවුන්ගේ වර්ධනයේ සෑම අවස්ථාවක දී ම දරුවන්ට කළ හැකි දේ හොඳින් අවබෝධ කරගත හැකිය (අතුකෝරාළ, 1986). සමහර වයස් බාණ්ඩ සඳහා වඩාත් හොඳින් ඉලක්ක කරගත් උපදෙස් ක්‍රම සහ ද්‍රව්‍ය නිමාණය කිරීමට අධ්‍යාපනඥයින්ට මෙම දෘෂ්ටිකෝණය උපකාරී වේ.

සංජානන දෘෂ්ටිකෝණය - මෑත දශක කිහිපය තුළ සංජානන ප්‍රවේශය වඩාත් පුළුල් ව පැතිරී ගොස් ඇති අතර මතකය, විශ්වාසය, හැඟීම් සහ අභිප්‍රේරණය වැනි දේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියට දායක වන්නේ කෙසේ ද යන්න මෙහි දී විමසා බලයි (Menon, 2010). සංජානන දෘෂ්ටිකෝණය අනුව අදහස් ඉදිරිපත් කරන අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාඥයින් උනන්දු වන්නේ ළමයින් ඉගෙනීමට උනන්දු වන්නේ කෙසේ ද, ඉගෙන ගන්නා දේ මතක තබා ගන්නේ කෙසේ ද සහ ගැටලු විසඳන්නේ කෙසේ ද යන්න තේරුම් ගැනීමටයි.

නිර්මාපකවාදීන්ගේ ප්‍රවේශය - මෑතකාලීන ඉගෙනුම් න්‍යායයන්ගෙන් එකක් වන මෙම ප්‍රවේශය අවධානය යොමු කරන්නේ ලෝකය පිළිබඳ අපගේ දැනුම සක්‍රීය ව ගොඩ නඟා ගන්නේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳ ව ය. නිර්මාණාත්මකවාදය ඉගෙන ගන්නා ආකාරය කෙරෙහි බලපාන සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් සඳහා වැඩි වශයෙන් හේතු දක්වයි (Oladele, 2000). නිමාණාත්මක ප්‍රවේශය ගන්නා අය විශ්වාස කරන්නේ යම් පුද්ගලයෙකු දැනටමත් දන්නා දේ ඔවුන් නව තොරතුරු ඉගෙන ගන්නා ආකාරය කෙරෙහි ඇති ප්‍රධානතම බලපෑම බවයි. මෙහි තේරුම නම් නව දැනුම එකතු කළ හැක්කේ පවතින දැනුම අනුව පමණක් බව ය.

අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාවේ අවශ්‍යතාව

වර්තමාන සංකීර්ණ අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ, පාසල් පරිපාලකයින්, ගුරුවරුන් සහ සිසුන් සමග වැඩ කරමින් මිනිසුන්ට හොඳින් ඉගෙන ගැනීමට උපකාර කිරීම සඳහා මැදිහත් විය හැක්කේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳ ව වැඩිදුර ඉගෙන ගැනීමට කටයුතු කරති (Kano, 2012). මෙය බොහෝ විට අමතර උපකාර අවශ්‍ය විය හැකි සිසුන් හඳුනා ගැනීමට ක්‍රම සෙවීම, දුෂ්කරතා ඇති සිසුන්ට උපකාර කිරීම සඳහා වැඩසටහන් සකස් කිරීම සහ නව ඉගෙනුම් ක්‍රම නිර්මාණය කිරීම ද ඇතුළත් ය.

අධ්‍යාපන මනෝ විද්‍යාවේ වැදගත්කම

අධ්‍යාපනික මනෝ විද්‍යාවේ කාර්යභාරය උෟහතා සොයා ගැනීම සහ ඒවා විසඳා ගැනීම සඳහා පමණක් සීමා නොවේ (රූපසිංහ, 1996). ඒ වෙනුවට එතැනින් ඔබ්බට ගොස් සිසුන්ගේ හැකියාවන් වර්ධනය කර ඔවුන්ගේ කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීමේ අවස්ථා වැඩි කරයි. ඊට අමතර ව, අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව භාෂාමය හා සමාජ බුද්ධිය වර්ධනය කරයි (එදිරිසිංහ, 1998). ඔවුන්ගේ පරිකල්පනය හා නිමාණාත්මකභාවය උත්තේජනය කිරීම, තර්කානුකූල චින්තනය තහවුරු කිරීම, ඒත්තු ගැන්වීමේ හා සංවාද කිරීමේ කලාවන් තුළින් ඔවුන්ගේ සන්නිවේදන කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ කලාත්මක කුසලතා පෝෂණය කිරීම තුළින් සමබර පෞරුෂයන් සහ උසස් අභිලාෂයන් ගොඩ නැගීම සිදු කරයි.

1. පුද්ගල වෙනස්කම් අවබෝධ කර ගැනීම

එක් එක් ශිෂ්‍යයාගේ ගති ලක්ෂණ එකිනෙකට වෙනස් බැවින් ගුරුවරයෙකු පන්ති කාමරයේ සිසුන් පිරිසක් සමග ප්‍රවේශමෙන් කටයුතු කළ යුතු ය (Egbo, 2019). එබැවින් ඵලදායී ඉගෙනුම් හා කාර්යක්ෂමතාවක් ඇති කිරීම සඳහා විවිධ මට්ටම්වල සිසුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ අවබෝධ කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව ගුරුවරුන්ට සහ අනාගත ගුරුවරුන්ට ශිෂ්‍ය ලක්ෂණ සහ වෙනස්කම් අවබෝධ කර ගැනීමට උපකාර කළ හැකි ය.

2. පන්ති කාමරය තුළ හිතකර ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම

ඉගෙනීමට හිතකර පරිසරයක් ගුරුවරයා විසින් නිර්මාණය කළ යුතු අතර එමගින් ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම කළ හැකි ය. ගුරුවරයෙකු ඉගැන්වීමේ සහ ඉගෙනීමේ නිවැරදි මූලධර්ම දැන සිටිය යුතු ය. පන්ති කාමරයේ ඉගෙනීමේ ක්‍රියාවලිය ඵලදායී විය හැකි වන පරිදි පන්ති කාමරය තුළ හිතකර සමාජ-චිත්තවේගීය වාතාවරණයක් නිර්මාණය කිරීමට ගුරුවරුන්ට උපකාර කිරීම සඳහා අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව විෂය පිළිබඳ ව ඇති දැනුවත්භාවය ගුරුවරයාට ඉතා වැදගත් වේ.

3. ඉගෙනුම් උපාය මාර්ග සහ ක්‍රම තෝරා ගැනීම

ඉගැන්වීමේ ක්‍රම පදනම් වන්නේ සිසුන්ගේ ප්‍රගතියේ ලක්ෂණ මත ය. අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව ගුරුවරුන්ට නිසි සහ උචිත ලෙස ඉගෙනීමේ උපාය මාර්ගය තෝරා ක්‍රමය නිර්ණය කිරීමට උපකාර කරයි.

4. සිසුන්ට උපදේශනය සහ මාර්ගෝපදේශ සැපයීම

ගුරුවරයා පාසල තුළ විවිධ භූමිකා ඉටු කළ යුතු අතර, ඉන් එක භූමිකාවක් වන්නේ උපදේශන ගුරු භූමිකාවයි. සිසුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවන අධ්‍යාපනික ගැටලු, පවුල ආශ්‍රිත ගැටලු, සමාජීය, ආර්ථික, වෘත්තීය වරණයේ දී ඇතිවන ගැටලු ආදී වශයෙන් නොයෙකුත් ගැටලු සහ අභියෝගවලට පාසල් දරුවා මුහුණ දෙයි (රූපසිංහ, 1996). මෙවැනි අවස්ථාවක උපදේශකවරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමේ වගකීම ගුරුවරයාට ඇත. පාසලේ විවිධ වයස් මට්ටම්වල දරුවන් සිටින අතර ඒ දරුවන් සම්බන්ධයෙන් මනා අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි වන්නේ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව විෂය සම්බන්ධයෙන් ගුරුවරයාට මනා දැනුමක් තිබීමෙනි. මීට අමතර ව පහත සඳහන් කරුණු වෙත ද අවධානය යොමු කළ හැකි ය.

- සිසුන්ගේ කායික, චිත්තවේගීය, සදාචාරාත්මක, සමාජීය සහ සංජානන ආදී සෑම අංශයක ම සංවර්ධන ලක්ෂණ පිළිබඳ දැනුම සහ අවබෝධය වර්ධනය කිරීම
- නවීන හා ඵලදායී ඉගැන්වීමේ ක්‍රම මෙන් ම විවිධ අධ්‍යාපනික පරිසර තුළ අධ්‍යාපන තත්ත්ව පාලනය කිරීම
- සිසුන්ගේ මානසික හැකියා මනින පරීක්ෂණ මෙන් ම පෞරුෂ ලක්ෂණ සහ රටා අවබෝධ කර ගැනීමේ මාර්ග අවබෝධ කර ගැනීම
- මනෝවිද්‍යාත්මක හා අධ්‍යාපනික පරීක්ෂණවල ක්‍රම සහ කොන්දේසි ස්ථාපිත කිරීම සහ අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ඉලක්කය සාක්ෂාත් කර ගැනීම තහවුරු කරන ඵලදායී ක්‍රම මගින් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ පරීක්ෂණ වර්ධනය කිරීම සඳහා වන මූලධර්ම සහ පදනම් වර්ධනය කිරීම

- සිසුන් අතර සහ සිසුන් සහ ගුරුවරුන් අතර පැන නගින සමාජ අන්තර් ක්‍රියාකාරී ජීවිතය වර්ධනය කිරීම
- ඉගෙනීමේ ක්‍රියාවලියට සෘණාත්මක ව සහ ධනාත්මක ව බලපාන සාධක සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන අධ්‍යාපනික න්‍යායය පිළිබඳ ව පැහැදිලි අදහසක් ලබා ගැනීම
- අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ දී සිසුන්ගේ මානසික සෞඛ්‍ය සහ ඔවුන්ගේ මට්ටම්වලට අමතර ව පුද්ගලයන්ගේ අධ්‍යාපන පරිසරය තුළ සමාජීය සහ පාසල් ගැළපීම් ක්‍රියාවලිය අවබෝධ කර ගැනීම

අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව ඉගෙනීමෙන් සහ අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් ගුරුවරයාට ඇති දැනුවත්භාවය, පන්ති කාමරයක සිටිනා දරුවෙකු මැනවින් හඳුනා ගැනීමට සහ වටහා ගැනීමට මෙන් ම ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගැනීමෙහි ලා ද උපකාරී වේ. ඉගෙනගන්නාගේ වයස සහ හැකියාව අනුව විවිධ අවධි සඳහා විෂයමාලා සකස් කිරීම සමහර මනෝ විද්‍යාත්මක මූලධර්ම මත පදනම් විය යුතු අතර ගුරුවරයා අධ්‍යාපන මනෝ විද්‍යාවේ දායකත්වය ද සහිත ව සුදුසු ඉගැන්වීමේ ක්‍රම, සුදුසු අභිප්‍රේරණ ශිල්පීය ක්‍රම සහ ඉගැන්වීමේ උපකරණ භාවිත කළ යුතු ය. එළදායී පාසල් පරිපාලනය සහ සංවිධානය මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ දැනුමක් අවශ්‍ය වේ. තව ද පාසලේ විනය පිළිබඳ ගැටලුව මනෝ විද්‍යාත්මක ව විසඳා ගැනීමටත් මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ දැනුමක් අවශ්‍ය වේ. මේ අතර, අධ්‍යාපනික මනෝවිද්‍යාව ගුරුවරයාගේ මානසික සෞඛ්‍යය පිළිබඳ දැනුම සපයන අතර ම මනෝවිද්‍යාව, පාසලේ ඇගයීම් ක්‍රියා පටිපාටිය පිළිබඳ දැනුමක් ද සපයයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- අතුකෝරළ, දයා රෝහණ. අතුකෝරළ, හේළි නිමලා (2000). *අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව හා ගුරුවරයා*. බොරැල්ල: ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.
- අතුකෝරළ, දයා රෝහණ. (1986). *දිවි පැවැත්ම සඳහා ඉගෙනීම සහ විමුක්තිය සඳහා අධ්‍යාපනය*. කොළඹ: පළමු මුද්‍රණ ප්‍රකාශන.
- එදිරිසිංහ, දයා. (1998). *මනෝවිද්‍යාව, ගුරුකුල සහ මනෝවිද්‍යාඥයෝ*. මහරගම: තරංජි ප්‍රින්ට්ස්.

- රාමණායක, යූ.බී. (2001). මනෝවිද්‍යා පදනම. රත්මලාන: සර්වෝදය විශ්ව ලේඛා ප්‍රකාශන
- රූපසිංහ, එස්. (1997). පුද්ගල ගැටලුව හා උපදේශනය මනෝ විද්‍යාවේ විවිධ ප්‍රවේශ. අධ්‍යාපනය, 27-67.
- රූපසිංහ, එස්. (1996). මාර්ගෝපදේශය උපදේශනය හා මනෝ ප්‍රතිකාරය. අධ්‍යාපනය, 26, මහාචාර්ය ධර්මසේන අරම්පත්ත සමරු කලාපය (ජනවාරි), 79-92
- Arditti, J. A. (2005). *Families and incarceration: An ecological approach*. Families in Society, 86 (2), 251–260.
- Badu, K.G. (2011). *Interpersonal relationship at Cape Coast*. Journal of Counselling, Education, and Psychology. Cape Coast: Counselling Centre. Counseling. Research Unit Bulletin 16, 188-124.
- Egbo, J.O.E. (2019). *Guidance and counseling: creativity for promoting sustainable well-being and adjustment of secondary school students*. British Journal of Education, 3 (10), 49-57.
- Kano, E. (2012). *Guidance and counseling services in Tanzanian schools: the Caliber of personnel and constraints*. Dar es Salaam: LAP LAMBERT Academic Publishing.
- Menon, M.E. (2010). *The effect of career counselors on the decision to pursue higher education: a mixed-methods investigation*. Journal of Further and Higher Education, 34, (4), 519–536
- Oladele, J. O (2000). *Guidance and counseling: a functional approach*. Lagos: Johns Lad Publishers Limited.